

Tar grep for å redde sokkelen

Britene fikk sitt Oljedirektorat for to år siden – 43 år etter Norge. Direktør Andy Samuel forklarer hvorfor og hvordan.

| Astri Sivertsen

Sommeren 2013 skjønte britiske myndigheter at noe måtte gjøres. I løpet av de siste tre årene hadde olje- og gassproduksjonen falt med 38 prosent, og staten hadde mistet seks milliarder pund i skatteinntekter. Feltinstallasjoner og rørledninger i Nordsjøen var gamle, nye funn var gjennomgående små, og tallet på letebrønner hadde til skrumpet fra 157 i 1990 til 15. Samtidig hadde driftskostnadene eksplodert.

Energi- og klimaminister Edward Davey kontaktet den skotske industribyggeren Sir Ian Wood. Han ble spurt om å lede et utvalg som skulle finne ut hvordan Storbritannia kunne få mer ut av sine olje- og gassressurser.

Wood sa seg villig til å gjøre jobben, og leverte sin rapport – *The Wood Review* – i februar 2014. Regjeringen takket for rapporten, og forpliktet seg til å gjennomføre alle anbefalingene som den listet opp. Det var starten på MER UK – Maximising Economic Recovery UK – som er mottoet til landets nye forvaltningsregime, og det overordnede målet til Oil and Gas Authority (OGA). Det er Storbritannias Oljedirektorat og Olje- og energidepartementet slått sammen til ett, og siden oktober i fjor et uavhengig statseid selskap, med hovedkontor i Aberdeen og lokalkontor i London.

«Vi etablerte organisasjonen den 21. april 2015, rett etter at oljeprisen krasjet. En veldig vanskelig tid,» sier Andy Samuel, direktør i OGA.

På toppen av alle utfordringene som britisk sokkel allerede stod overfor, kom altså oljeprisfallet. Noe måtte gjøres, og det fort.

Nye muligheter

Selv om nordsjøbassenget var modent, var det ikke ensartet, hadde Wood-rapporten slått fast. Det fantes fortsatt utforskede områder på britisk sokkel. Det var mulig å utvinne anslagsvis 12 til 25 milliarder nye fat oljeekvivalenter, i tillegg til de over 41 milliardene som allerede var produsert, ifølge Wood.

Dele mer Oil and Gas Authority (OGA) ønsker på ny å utforske gamle områder – og å åpne nye, ifølge Andy Samuel, direktør i OGA.

Samme år som OGA ble opprettet, fikk det 20 millioner pund av staten til å samle inn ny seismikk i utforskede områder, hovedsakelig ved Rockall og utenfor Shetland. Mens det fortsatt stod 2015 på kalenderen, ble den 29. konsesjonsrunden på britisk sokkel lyst ut.

Den første i sitt slag, forteller Andy Samuel, og etter modell fra Oljedirektoratet. Før han kom til OGA, var han sjef for leting og produksjon i BG Group. Han hadde kontor i London og i Stavanger, hvor han jobbet tett med sine norske kolleger, og med Oljedirektoratet og Olje- og energidepartementet: «Jeg lærte mye av hvordan Oljedirektoratet arbeidet, hvordan det for eksempel vekslet på å lyse ut modne og utforskede områder i konsesjonsrundene. Og jeg sa til ledergruppen min at vi kanskje burde undersøke om dette ville fungere i Storbritannia.»

Konklusjonen var at det var smart. I hvert fall i de nærmeste fire årene, når myndighetene planla å åpne opp nye områder for oljevirkosomhet. Etter at 1261 blokker i det nye arealet ble lagt ut i 29. runde, meldte 17 selskaper seg interessert.

Det var ifølge Samuel veldig

gledelig, og overgikk myndighetenes forventninger. Og nå har Finansdepartementet nylig bevilget ytterligere fem millioner pund til utforsking av gamle og nye områder i 2018-19.

En annen ting som Samuel sier han «kopierte skamløst fra Oljedirektoratet», var å publisere store mengder data på OGAs nettsider da årets runde, den 30 i rekken, ble lyst ut i juli. Nettsidene hadde en kvart million treff den dagen runden ble utlyst, forteller han.

«Bruken av data, å gjøre informasjon åpent tilgjengelig, er en norsk greie som jeg til dels har stjålet,» sier Samuel.

«Jeg så at det fungerte veldig bra i Norge. Du får ut informasjonen, og operatørene kan ta velinformerte beslutninger. Det er til stor hjelp, både for operatørene og for oss i vårt arbeid med å maksimere den økonomisk lønnsomme utvinningen.»

Resirkulerer

Den 30. runden omfatter 813 blokker og deler av blokker i modne områder. Mye av arealet ligger i utvinningstilatelseter som er i ferd med å gå ut, og som OGA vil ha ut på markedet igjen. Dessuten er et stort antall påviste småfunn lagt ut, som myndighetene håper kan bli lønnsomme å bygge ut ved hjelp av ny teknologi. Lokale og nasjonale myndigheter har gitt 180 millioner pund til formålet, og OGA jobber tett med det nyopprettede Oil & Gas Technology Centre i Aberdeen (*se egen sak*) for å få dette til.

Britisk sokkel har vært preget av mye hemmelighet og konkurranse selskapene imellom, forklarer Samuel. Mens det i Norge er naturlig for selskapene å samarbeide, har det ikke vært kultur for det i Storbritannia. Operatørene har holdt kortene tett inntil brystet, og selskapene kunne velge om de ville gi fra seg til data til myndighetene. Men nå er det et myndighetskrav å avlevere data, og OGA sørger for å dele dem med alle som er interessert og kan ha nytte av dem.

Før OGA ble opprettet, satt 60 mennesker i det daværende Energi- og klimadepartementet (Department of Energy and Climate Change, DECC) i London og forvaltet den britiske petroleumsnæringen.

Med cirka 300 produserende felt og titusenvis av brønner sier det seg selv at det var en umulig oppgave, mener Samuel. Nå har OGA 160 ansatte, og har fått flere fullmakter og lover på plass som gjør det mulig å utføre jobben de er satt til. De økonomiske rammebetingelsene for selskapene er endret, og hele lisenssystemet er gjennomgått, forenklet og gjort mer fleksibelt.

OGA er ikke bare en regulator, presiserer han. Oppgaven består like mye av å være en motivator og igangsetter overfor industrien, og å promotere olje- og gassnæringen overfor andre myndighetsorganer. OGA har satt i gang og deltar i flere arbeidsgrupper sammen med industrien, og arbeidet har gitt resultater.

Driftskostnadene har falt med en tredjedel, fra 18 pund per fat i 2014 til 12 pund i 2016. Selv om antallet letebrønner fortsatte å synke etter 2014, tror Samuel at lavere kostander kan få fart på boringen: «Vi kan lete mer hvis vi får ned kostnadene. Men kvaliteten på brønnene er viktigere enn kvantite-

ten, sier han, og viser til en funnrate på 50 prosent i fjor.»

Produksjonen på britisk sokkel har gått opp i de siste to årene, og Samuel ser lyst på framtiden: «Da vi begynte, var det ifølge prognosene mulig å utvinne 8,9 milliarder fat oljeekvivalenter på britisk sokkel mellom 2016 og 2050. Men gjennom den jobben vi har gjort i de siste to årene – sammen med industrien – har vi høynet prognosen med 2,1 milliarder fat o.e. Det er en økning på 20 prosent, til tross for svært vanskelige tider.»

Bransjen

«Myndighetene er mye mer aktive enn før. De er dedikerte og fokuserte på en måte de ikke kunne være tidligere, da de manglet finansielle og menneskelige ressurser,» sier Deirdre Michie (t.h.), direktør i bransjeorganisasjonen Oil & Gas UK,

Organisasjonen har om lag 400 medlemmer fra hele verdikjeden, fra operatører til leverandører.

«OGA kan sikkert ikke snakke om det offentlig, men vi vet at de har vært involvert i noen svært vanskelige kommersielle forhandlinger. De har bidratt til at mange ting har løst seg som ellers ville vært fastlåst,» sier hun.

Ifølge Michie jobber det nå om lag 300 000 mennesker i olje- og gassnæringen, 34 prosent færre enn i 2014. Hun frykter at arbeidsplasser fortsatt kommer til å forsvinne, men ikke i

samme omfang og tempo som før.

«Vi har kuttet kostnader og fått bedre økonomiske betingelser, og er nå nede på et bærekraftig nivå for framtiden,» sier hun.

Britisk sokkel har ifølge henne blitt mer attraktiv for investorer. Det viser økningen i fusjoner og overtakelser i første halvår 2017, som igjen vil føre til nye investeringer i boring og annen aktivitet.

«Den lave oljeprisen har vært en viktig katalysator for at industrien skulle bli mer effektiv,» sier Michie, «og det var nødvendig, selv om det skjedde på en veldig dramatisk måte.»

Analytikereren

«OGA har fått nye sanksjonsfullmakter, som bidrar til å sikre at alle rettighetshaverne oppfyller sine forpliktelser til å maksimere utvinningen fra sokkelen. Det synes jeg er veldig bra,» sier Fiona Legate, senioranalytiker for oppstrømsvirksomheten i Nordsjøen i analyseselskapet Wood Mackenzie.

Når det gjelder letevirksomheten, så er det å skyte seismikk i utforskede områder veldig positivt. Og å gjøre data gratis tilgjengelig for selskaper er også veldig nyttig, mener hun.

Men, påpeker hun, britisk sokkel er veldig moden. Deler av den er faktisk ultra-moden. Selv om det har vært en økning i produksjonen de siste par årene, så er det et resultat av investeringer som ble gjort fra 2011 til 2014, pluss at et par store felt har kommet i drift.

«Etter vår oppfatning kommer

produksjonen til å øke til og med 2018, for så å synke gradvis og gå inn i sluttfasen,» sier hun.

Wood Mackenzie gjorde nylig en analyse på oppdrag fra OGA, hvor de regnet ut at halvparten av alle de rundt 350 små funnene – definert som funn med mindre enn 50 millioner fat o.e. petroleum – som er kartlagt på britisk sokkel, kan lønne seg å bygge ut med en oljepris på 50 dollar per fat.

I sine prognoser regner Wood Mackenzie med at det er 6,5 milliarder fat o.e. i gjenværende reserver. De små funnene utgjør anslagsvis 3 milliarder fat, som kommer i tillegg. De uoppdagede reservene er dessuten anslått til 1,5 milliarder fat fram til 2015, slik at totalen blir 11,5 milliarder fat.

«Men de enkle fatene er allerede tatt opp, og de neste vil bli mer kompliserte og krevende å produsere. Det

kan derfor bli utfordrende å få opp noen av disse,» sier Legate.

I tillegg kommer problemet med den aldrende infrastrukturen, som krever mye vedlikehold og kommer til å være ute av drift i lange perioder. Noe som ifølge Legate vil påvirke produksjonen negativt. Når flere felt dessuten nærmer seg slutten av levetiden og etter hvert stenger ned, kan dette få en dominoeffekt på hele sokkelen.

«Dette kan bli et viktig tema i tiden framover, siden den britiske sokkelen er så sammenvevd,» sier hun.

«Vi regner med at det kommer til å bli produsert olje og gass i Storbritannia til begynnelsen av 2050-tallet. Men på det tidspunktet vil det bare være en håndfull felt i drift.»

